

5. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 08.05.2020).
6. Тимошенко В. І. Роль спеціальної техніки у запобіганні злочинам. *Кримінальні загрози в секторі безпеки: практики ефективного реагування* : матеріали панельної дискусії III Харків. міжнар. юридичного форуму «Право», м. Харків, 26 верес. 2019 р. Харків : Право, 2019, С. 110–114.
7. Розумне місто – безпечне місто: що знають про нас smart-відеокамери? URL : <https://rubryka.com/article/yak-zbuduvaty-tozumne-misto/> (дата звернення : 08.05.2020).
8. Цивірко К. Усміхніться, вас знімає прихована камера: Як працює стільнича система відеоспостереження. URL : <https://ua.112.ua/statijs/usmikhnitsias-animat-prukhovana-kamera-yak-pratsiuije-stolychna-systema-videospostezhennia-483447.html> (дата звернення : 08.05.2020).

РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА І КОНТРОЛЮ ЗА ВЛАДОЮ З БОКУ РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ГРУП У СТВОРЕННІ СИСТЕМ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Калініченко Зоя Дмитрівна

*доцент кафедри Дніпропетровської державної
університет внутрішніх справ
кандидат економічних наук, доцент*

Залежно від типу суперечності конфлікти можна поділити на ті, що виникають в результаті антагоністичного протиріччя й внаслідок неантагоністичного протиріччя. Розмаїтість конфліктів багато в чому визначається закладеними в них причинно-мотиваційними зв'язками.

Підприємства потребують динамічного ринку з дотриманням певних правил, а влада та територіальні спільноти зацікавлені у зростанні купівельної спроможності економіки. Поряд з співпрацею виникають суперечності і конфлікти в стосунках держави, територіальних органів влади і бізнесу, що потребує ефективного регулювання. Оскільки

держава є частиною суспільства, то територіальні громади та громадські організації враховуються в конфліктах інтересів влади і бізнесу.

Теоретичні засади територіально-бізнесового партнерства, взаємодії влади та бізнесу розробляли вітчизняні і зарубіжні вчені, серед яких Гесць В. М., Вінник О. М., М. Фрідман, Й. Шумпетер, Д. Сакс та ін. Цією проблематикою займаються не тільки представники державного управління, але й юриспруденції, економічної теорії, психології та конфліктології.

Незважаючи на глибинну розробку сутності і форм державного та територіально-бізнесового партнерства, воно так і не реалізується ефективним чином на практиці, а у багатьох випадках набуває ознак соціального паразитизму, яке стримує розвиток суспільства в цілому, окремих регіонів, населених пунктів.

В Україні демократичний режим не можна вважати консолідованим. Групи, які мають реальну владу в державі і на місцях, ведуть між собою приховані торги, їх боротьба не має легального характеру. Звичайно, і за реальної, а не тільки за псевдodemократії, є досить багато закритих моментів. Це і секретні документи, накази, розпорядження і політичні інтриги, таємні домовленості між політичними лідерами і приховані дії легальних політичних інститутів. Але незважаючи на це розвинене демократичне суспільство все ж в більшій мірі відкрите [1].

Однією з основних відмінностей демократичного і недемократичного режимів є наявність чи відсутність громадянського суспільства і контролю за владою з боку різних соціальних груп. Характер режиму визначається взаємодією влади і народу. Сьогодні існують різні точки зору на характер цих взаємовідносин у розвиненому демократичному суспільстві.

На думку правознавців [3], беручи до уваги практику, що існує в Україні та порівнюючи зі світовим досвідом, можна виділити низку основних проблем, що перешкоджають ефективному розвитку державно-приватного партнерства, включаючи: можливе нехтування умовами договору з боку держави; динамічність законодавства, яке може суттєво змінюватись під час реалізації проектів; недовіра приватних партнерів до українських судів; відсутність гарантії видачі приватному партнерові дозвільних документів та погоджень від

органів державної влади або місцевого самоврядування, необхідних для виконання умов договору про державне-приватне партнерство; наявність високого рівня корупції в органах влади; неготовність органів державної влади та місцевого самоврядування до партнерських відносин на одному рівні.

Партнерство держави і бізнесу може виникати з порушенням інтересів громади, наприклад, в національних інтересах приймається рішення про розробку корисних копалин або прокладання автомагістралі через природоохоронну зону. Причиною згорання інвестиційної активності у добувній промисловості та розробленні кар'єрів стають політична нестабільність в країні та непрозорі умови інвестування проєктів видобутку корисних копалин, що відлякує потенційно потужних іноземних інвесторів.

З іншого боку, громада розвиває стихійну експлуатацію природних ресурсів, а держава цьому не протидіє, як це має місце у випадку з незаконним видобуванням бурштину.

Чинне українське законодавство регулює державно-приватне партнерство виключно з питань співробітництва між державою (в особі відповідних органів державної влади чи місцевого самоврядування) та приватними інвесторами у межах реалізації проєктів, спрямованих на вирішення соціально-економічних проблем важливих для окремих адміністративно-територіальних одиниць [4].

Співпраця припускає розбіжності інтересів, але не такого характеру, щоб це призвело до припинення партнерства або його гальмування. Держава наділяє посадовців значними повноваженнями у прийнятті рішень, які можуть суттєво погіршувати або поліпшувати умови для бізнесу в цілому, але трапляються ситуації, коли це стосується окремих фірм або групи підприємств. Крім того, на рівні суспільства виникають недержавні формування, включаючи неформальні групи, або стихійний рух (рух вкладників, рух противників забудови, рух споживачів тощо) і громадські організації.

Конфлікт інтересів може бути пом'якшено у різний спосіб, в тому числі шляхом: усунення конфлікту, розкриття конфлікту, обмеження дій, незалежної оцінки позицій сторін, механізмом прийняття неупереджених рішень, дотриманням кодексів поведінки.

Компанії повинні поважати громадську думку в тих населених пунктах і регіонах, де вони працюють. Надійні процедури для врегулювання конфліктів з громадою є важливими для успішної роботи підприємства. Наприклад, коли компанія, що займається видобутком корисних копалин або експлуатацією лісового господарства, вступає в конфлікт з місцевим населенням, то можуть виникати збитки для неї внаслідок програшу в судах, витрат на обладнання очисних споруд, рекреацію, втрат від обмеження масштабів (зменшення обсягів виробництва) або навіть припинення робіт. Крім того, підприємство може не лише витрачати час і гроші, але буде пошкоджена корпоративна репутація, поставлені під загрозу майбутні інвестиційні можливості, розірвані стосунки з зарубіжними інвесторами. Саме тому у західних країнах видобувні компанії починають підготовку економічного обґрунтування із створення власних механізмів врегулювання скарг, щоб запобігти конфлікту з місцевими жителями або врегулювати конфлікт, коли він виникає.

В табл. 1 показані законні та незаконні способи врегулювання конфліктів.

Таблиця 1.
Механізми врегулювання конфліктів інтересів бізнесу та суспільства [3]

Рівень врегулювання	Законні способи	Незаконні способи
Держава	Правова база для подолання корупції Регламентация лобізму Деполітизація державних органів регулювання Юридичний захист прав зацікавлених сторін Судове врегулювання спорів Омбудсмени	Сприяння корупції Союз з мафіозними колами Неформальні угоди з олігархами Виятки з регуляторних вимог Ігнорування звернень громадянськості та регіонів

Підприємство	Комунікації із зацікавленими сторонами Моніторинг преси Розкриття інформації про скарги або суперечки Корпоративний кодекс поведінки Правове забезпечення та експертиза проектів Делегування представників в органи законодавчої влади	Підкуп посадовців та працівників преси Фальсифікація або приховування інформації про бізнес
Саморегулюючі організації	Підтримка інтересів розвитку бізнесу Захист від нездорової конкуренції Критика неправомірних дій уряду та державних агентств Запити на адресу регулятивних органів	Ангажовані законопроекти та звернення до органів влади
Місцеві громади	Захист інтересів громади Створення нових робочих місць Розвиток інфраструктури	Хабарництво Бюрократизм Бездіяльність та недбалість
Кримінальні угруповання	-	Протекція бізнесу в органах влади Рекет і тиск на бізнес Тиск на саморегулюючі організації та громадськість

Висновки. Конфлікти можуть стимулювати обидві сторони до удосконалення, а у разі поглиблення або нехтування – призводити до

розпаду співпраці. Попередженню конфліктів, а також успішному їх врегулюванню буде сприяти налаштування діалогу між всіма зацікавленими суб'єктами чи особами, підвищення ефективності в боротьбі з корупцією у центрі та на містах. Інтереси громадськості мають враховуватися у партнерстві держави та бізнесу як на стадії підготовки партнерства, так і на стадії реалізації. Це дозволить вирішувати як конфлікти низької інтенсивності, що відбуваються у формі суперечки між опонентами, так і конфлікти найвищої інтенсивності, що завершуються фізичним знищенням одної із сторін.

Список використаної літератури

1. Бутенко Н. В. Державне регулювання розвитку партнерств в економіці України. *Ефективна економіка*. №6, 2015 [http:// www.economy.uauka.com.ua/or](http://www.economy.uauka.com.ua/or)
2. Вінник О. М. Корпоративні і партнерські відносини: проблеми правового регулювання. Київ: Ін-т приватного права і підприємництва НАПрН України, 2010. 161 с.
3. Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку Київ: Ін-т екон. та прогнозів. НАН України, 2009. 864 с.
4. Косенюк Ю. І. Врегулювання конфліктів інтересів. *Державне управління: удосконалення та розвиток* № 8, 2016 – С.74 -79
5. Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI Про державно-приватне партнерство: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
6. Закон України від 24.11.2015 № 817-19 Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2016, № 10. ст. 97–101.